

7. Roziasnennia shchodo vidobrazhennia v bukhhalterskomu obliku okremykh operatsii [Explanation of some operations' accounting]: Lyst NBU vid 27.11.2015 № 60-09012/93197. : <http://www.zakon-i-normativ.info/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=1526034&menu=1>

8. Rusieva I.B. Rezervirovanie v sisteme bukhgalterskogo ucheta [Reserves accounting is the accounting system]: dis.... kand. ekon. nauk: 08.00.12. – Yoshkar-Ola, Mariyskiy gosudarstvenniy tehnikeskii universitet, 2004, – 150 s.

9. Snihurska L. Osoblyvosti zastosuvannia metodu efektyvnoi protsentnoi stavky za finansovymy instrumentamy z plavaiuchoiu nominalnoiu protsentnoiu stavkoiu [Features of effective interest rate method application for financial instruments with floating nominal interest rate] -Visnyk NBU. – 2008. - №10. - s. 34-40.

10. Tausova I.F. Uchetno-analiticheskoe obespechenie rezervnoy politiki kommercheskoy organizatsii [Accounting and analysis of business reserve policy]: avtoref. dis. na soiskanie nauchnoy stepeni kand.e.n. : 08.00.12 – Michurinsk, Adygeyskiy gosudarstvenniy universitet, 2008. – 22 s.

11. Tkach V.I., Romanova S.V., Cheshev S.A. Uchet rezervov predpriyatiya [The accounting of enterprise's reserves] – M. : «Izdatelstvo PRIOR», 2000. – 96 s.

ДАНІ ПРО АВТОРА

Сіухіна Катерина Миколаївна, аспірант кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

вул. Дегтярівська, 49Г, м.Київ, Україна, 03113

e-mail: Kate.Siuhina@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Сиухина Екатерина Николаевна, аспирант кафедры учета в кредитных и бюджетных организациях и экономического анализа

ГБУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана»

ул. Дегтяровская, 49Г, г.Киев, Украина, 03113

e-mail: Kate.Siuhina@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Siukhina Kateryna, PhD student

SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman»

49g, Dehtiarivska street, Kyiv, Ukraine, 03113

e-mail: Kate.Siuhina@ukr.net

Рецензент: **Семениченко Юлія Костянтинівна**, к.е.н., доцент кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

УДК 657.6:005

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

**Тірбах Л.В.,
Чабан В.В.**

Предмет роботи: теоретичні та методичні положення щодо здійснення аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі.

Мета: розкрити сутність і зміст аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі.

Методологія: дослідження базується на теорії наукового пізнання, системному підході до розглянутих проблем, вивченні їх взаємозв'язку та розвитку.

Результати роботи: розкрито сутність і зміст аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі

Галузь застосування: результати даного дослідження можуть застосовуватись в діяльності підприємств торгівлі, аудиторських фірм та державних установ України, у навчальному процесі при викладанні облікових дисциплін

Висновки: аудит ефективності операційної діяльності можна визначити як процес формування професійного незалежного судження щодо економічності, продуктивності, результативності і технологічної ефективності операційної діяльності.

Ключові слова: аудит ефективності, результативність, економічність, аудиторські докази, торговельні підприємства.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ АУДИТА ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТОРГОВЛИ

Тирбах Л.В.,
Чабан В.В.

Предмет работы: теоретические и методические положения относительно осуществления аудита эффективности операционной деятельности предприятий торговли.

Цель: раскрыть сущность и содержание аудита эффективности операционной деятельности предприятий торговли.

Методология: исследование базируется на теории научного познания, системном подходе к рассмотренным проблемам, изучении их взаимосвязи и развитии.

Результаты работы: раскрыта сущность и содержание аудита эффективности операционной деятельности предприятий торговли.

Отрасль применения: результаты данного исследования могут применяться в деятельности предприятий торговли, аудиторских фирм и государственных учреждений Украины, в учебном процессе при преподавании учетных дисциплин.

Выводы: аудит эффективности операционной деятельности можно определить как процесс формирования профессионального независимого суждения относительно экономичности, производительности, результативности и технологической эффективности операционной деятельности.

Ключевые слова: аудит эффективности, результативность, экономичность, аудиторские доказательства, торговые предприятия.

THEORETICAL PRINCIPLES OF AUDIT OF OPERATING ACTIVITY IN TRADE ENTERPRISES

Tirbakh L.V.,
Chaban V.V.

Subject of work: theoretical and methodical positions in relation to realization of audit of efficiency of operating activity of trade enterprises.

Aim: to expose essence and maintenance of audit of efficiency of operating activity of trade enterprises.

Methodology: research is based on the theory of scientific cognition, approach of the systems to the considered problems, study of their intercommunication and development.

Results of work: essence and maintenance of audit of efficiency of operating activity in trade enterprises are exposed.

Industry of application: the results of this research can be used in activity of enterprises of trade, auditing firms and public institutions of Ukraine, in an educational process at teaching of registration disciplines

Conclusions: the audit of efficiency of operating activity can be defined as a process of forming of professional independent judgement in relation to an economy, productivity, effectiveness and technological efficiency of operating activity.

Keywords: audit of efficiency, effectiveness, economy, public accountant proofs, trade enterprises.

Актуальність теми. В умовах ринкових відносин, коли загострюється конкуренція за покупця, отримання доходу є актуальною проблемою. Від того, який дохід отримає підприємство, залежить те, чи зможе воно покрити свої витрати, отримати прибуток, поповнювати свої обігові кошти, здійснювати вкладення у відповідні інвестиційні проекти, реалізувати цілі підприємництва. Отримання доходів має бути керованим процесом, а рівень цієї керованості суттєво залежить від якості інформаційної бази, головним джерелом якої виступають дані системи обліку й аудиту. Якісні параметри обліку і внутрішнього аудиту залежать від досконалості їх методик і організації.

Постановка завдання. Систематизувати фактори, що впливають сутність і зміст аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі.

Аналіз останніх досліджень. Зміст та підходи до побудови процесу аудиту досліджували наступні вітчизняні та зарубіжні вчені: Р. Адамс, М.А. Азарська, Е.А. Аренс, М.Т. Білуха, Н.І. Верхоглядова, С.Ф. Голов, Г.М. Давидов, Л.В. Дікань, Н.І. Дорош, С.Я. Зубілевич, Е.І. Іванова, Н.А. Іванова, С.Б. Ільїн, Дж.К. Лоббек, М.В. Мельник, М.О. Никонович, О.Ю. Редько, С.Н. Рябухин, В.Я. Савченко, В.В. Сопко, В.П. Суйц, А.Д. Шеремет, В.І. Шлейников, В.П. Шило, та інші.

Виклад основного матеріалу. Аудит є важливим механізмом підтвердження об'єктивності фінансової інформації суб'єктів господарювання. В Україні аудит з'явився на початку 90-их років ХХ ст., проте на сучасному етапі його розвитку ще досі існує багато проблем нормативного та організаційно-методичного характеру, зокрема: недостатня чисельність методичних розробок з аудиторського контролю, недостатня кількість кваліфікованих аудиторських кадрів, низький рівень комп'ютеризації аудиту, що негативно впливає на продуктивність праці аудиторів і на оперативність систематизації даних про клієнтів. Ратифікація угоди про Асоціацію з Європейським Союзом передбачає широкі можливості для української економіки, що позитивно мало б вплинути і на сферу аудиту. «Сьогодні, коли Україна стала асоційованим членом ЄС, наші аудитори отримали можливість працювати в повній відповідності до міжнародних

стандартів фінансової звітності. На шляху запровадження європейських стандартів прозорого та приватного аудиту в Україні немає ніяких перешкод, а тому вони стануть каталізатором створення в нашій країні великих національних аудиторських компаній, які зможуть на рівних конкурувати на світових ринках». Залишається сподіватися, що конструктивні зміни, давно назрілі у сфері регулювання ринку аудиторських послуг, будуть повною мірою реалізовані [5].

До основних видів нормативно-правового забезпечення обліку доходів підприємств, з нашої точки зору, варто відносити: Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудиторську діяльність»; Кодекси України (Податковий, Бюджетний, Господарський, Цивільний); Укази Президента України; постанови і рішення Кабінету Міністрів України; накази, постанови, розпорядження, листи, роз'яснення міністерств та відомств; П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати»; Вказівки, інструкції, положення; плани рахунків бухгалтерського обліку (національний, галузеві, спрощений, робочі); Наказ про облікову політику підприємства і т.д.

Науковим підґрунтям для побудови процесу аудиту ефективності операційної діяльності є низка результатів наукових досліджень. Зокрема, професор М.Т. Білуха визначив основні структурні елементи організаційно-інформаційної будови аудиту фінансової звітності [3]. О.Ю. Редько через дослідження сучасної парадигми аудиту визначив основи моделювання аудиту фінансової звітності [5]. С.Н. Рябухін на основі оцінки результатів практичного впровадження наукових підходів розробив власну модель аудиту ефективності використання бюджетних коштів [6]. М.В. Мельник та В.І. Шлейніков зробили перші кроки до здійснення організаційно-методичного структурування аудиту ефективності на підприємствах недержавного сектору економіки [4].

Вищезазначені автори, що зробили значний вклад у розробку моделі аудиту ефективності не розглядали її застосування у торгівлі, але ґрунтуючись на результатах їх наукових досліджень можна сформувати основні підходи до побудови процесу аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі.

Відповідно до змісту поняття «ефективність операційної діяльності» розроблено структурно-логічну побудову аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі (рис. 1.).

Рисунок 1. Структурно-логічна побудова аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі
Джерело: [8].

Зазначена структурно логічна побудова аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі дозволяє встановити основні параметри та елементи його організації і методології, реалізувати системний підхід, сформувати організаційно-методичне забезпечення виконання аудиторських процедур.

Вихідним елементом структурно-логічної побудови є встановлення мети, яка передбачає формування висновків щодо ефективності операційної діяльності підприємства торгівлі.

Вимоги до планування і методики проведення аудиту ефективності мають бути закріплені в професійних стандартах. На нашу думку, міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг повинні бути загальною методичною базою аудиту ефективності, а методики та практичні рекомендації повинні їх доповнювати відповідно до особливостей аудиту ефективності операційної діяльності вітчизняних підприємств торгівлі.

Принциповим для розробки методики аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі є визначення аудиторських процедур щодо об'єктивності та достовірності інформації, інформаційне забезпечення та оцінка отриманих результатів за допомогою системи показників і критеріїв.

Управлінський підхід вимагає розробки контрольних процедур, що дозволяють оцінити систему та стратегію управління операційною діяльністю підприємства торгівлі та визначити рівень досягнення поставлених цілей.

Одним з ключових питань у методиці аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі є вибір системи показників та критеріїв їхньої оцінки, на підставі яких формуються висновки аудитора.

Під час проведення аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі необхідно використовувати систему показників, що включає в себе як фінансові, так і інші показники. Також слід зазначити, що аудитор в ході перевірки ефективності операційної діяльності підприємства торгівлі повинен звернути увагу на частоту оновлення та інноваційний характер окремих товарів і послуг. Функціонує підприємство торгівлі має з певною періодичністю впроваджувати нові технології та підходи до операційної діяльності, пропонуючи споживачам нові товари та послуги.

Специфічними джерелами інформації, що використовуються в аудиті ефективності, є бізнес-плани і програми розвитку підприємства торгівлі. Виражена за результатами аудиту ефективності думка повинна бути підкріплена зібраними в ході проведення перевірки доказами.

Специфіка аудиту ефективності не впливає на зміст та визначення аудиторських доказів, які можуть використовуватися відповідно до стандартів аудиту. При проведенні аудиту ефективності використовуються кількісні та якісні характеристики доказів та їх зв'язок з передумовами підготовки звітності.

На сьогодні не має однозначності у підходах науковців до кількості етапів проведення аудиту. Так проф. М.Т. Білуха визначає три етапи проведення аудиту фінансової звітності: організаційну, дослідну і узагальнення результатів [3]. В той же час доволі сталим є підхід, згідно з яким фахівці виокремлюють чотири етапи проведення аудиту: планування, тестування на відповідність, тестування по суті, заключний етап [2].

Ми погоджуємось із твердженням науковця М.А. Азарської, яка зазначає, що збирання й накопичення аудиторських доказів та аналіз інформації, отриманої під час проведення дослідного етапу аудиту ефективності, тісно пов'язані із методами аудиту ефективності та характеризують методику його проведення [1]. Вважаємо, що таке твердження є вірним і по відношенню до аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі, де збір та накопичення доказів і проведення процедур аудиту ефективності відбувається із використанням загальнонаукових, логічних та методичних прийомів, що підвищують обґрунтованість висновків та рівень якості аудиторських перевірок. Особливу увагу при проведенні дослідного етапу аудиту ефективності операційної діяльності підприємства торгівлі набувають евристичні методи, пов'язані з творчим вирішенням економічних завдань. До евристичних прийомів відносяться також інтуїтивні прийоми, засновані на минулому досвіді, на експертних оцінках, коли до уваги береться індивідуальна думка спеціаліста або колективна експертна оцінка. Ця група методів містить і метод Дельфі, який передбачає анонімне опитування спеціально відібраної групи експертів з подальшою аналітичною обробкою матеріалів.

Важливим інструментом аудиту ефективності операційної діяльності підприємства торгівлі є проведення моніторингу. Моніторинг - це система збору даних про складні процеси, що розглядаються з використанням певних ключових показників з метою оперативної діагностики стану підприємства торгівлі, відстеження тенденцій і динаміки змін, що відбуваються і прийняття на цій основі оптимальних управлінських рішень. За його допомогою об'єктивно визначається ситуація, що склалася, і ступінь її небезпеки. Моніторинг дозволяє оперативно оцінити ефективність операційної діяльності підприємства, розробити заходи щодо коригування політики і планів з метою запобігання подальшого погіршення ситуації.

Застосування під час проведення аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі прийомів та методів економічного аналізу підвищує якість аудиторської оцінки, дозволяє підготувати більш повну та об'єктивну інформацію про досягнення поставлених цілей та виробити конкретні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності.

Дослідження міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг дозволяє зробити висновок про те, що вони містять елементи, які мають відношення до оцінки ефективності операційної діяльності (табл. 1.).

Центральне місце у організаційно-методичному структуруванні аудиту ефективності займають стандарти і методики, що визначають нормативно-методичні основи його проведення.

У МСА 500 «Аудиторські докази» передбачено розподіл методів (процедур) отримання аудиторських доказів на:

а) процедури оцінки ризиків;

б) подальші аудиторські процедури, що включають:

- тести заходів внутрішнього контролю, якщо це вимагається МСА або якщо аудитор вирішив провести їх;
- процедури по суті виключно з детальними тестами та аналітичними процедурами по суті [7].

Цей розподіл відноситься до аудиту фінансової звітності, але його також можна застосувати в аудиті ефективності.

Таблиця 1. Регламентация аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі відповідно до міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг

Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг	Сфера застосування	Напрями впливу на аудит ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі
1	2	3
МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності»	Недобросовісні дії керівництва і посадових осіб	Аудитор повинен оцінити наявність обставин, що свідчать про недобросовісні дії керівництва і посадових осіб, що призводять до маніпуляції з активами та інформацією.
МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів при аудиті фінансової звітності»	Дотримання вимог законодавчих і нормативно-правових актів	Аудитор повинен оцінити законність операційної діяльності підприємства торгівлі та її відповідність вимогам нормативно-правових актів
МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»	Ефективність системи управління; зокрема СВК	Аудитор надає оцінку ефективності функціонування системи в цілому і окремих її елементів: - середовище контролю; - процес оцінки ризиків адміністрацією підприємства торгівлі; - інформаційна система, в тому числі пов'язана з підготовкою фінансової звітності; - контрольні дії; - моніторинг засобів контролю.
МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»	Оцінка аудиторського ризику у взаємозв'язку з бізнес-ризиками	Аудитору доцільно дослідити систему внутрішнього контролю та особливості підприємства торгівлі в обсязі, достатньому для оцінки ризиків неефективного здійснення операційної діяльності, яке відбулося внаслідок помилок або недобросовісних дій керівництва та працівників підприємства торгівлі, що перевіряється, а також достатньому для планування та виконання наступних аудиторських процедур.
МСА 570 «Безперервність»	Оцінка принципу безперервності операційної діяльності як концептуальної основи підготовки звітності та ефективності діяльності	Аудитор повинен оцінити, чи зможе підприємство торгівлі, продовжувати свою діяльність безперервно протягом, як мінімум 12 місяців, наступних за звітним періодом.
МСА 560 «Подальші події»	Оцінка наслідків впливу подій після звітної дати на операційну діяльність підприємства торгівлі	Аудитор повинен оцінити повноту і коректність розкриття у звітності інформації про наслідки впливу всіх подій, що мали місце до дати підписання аудиторського висновку.
МСА 710 «Порівняльна інформація - відповідні показники і порівняльна фінансова звітність»	Зіставлення (порівняння даних) звітності	Оцінка порівняння фінансової звітності, її відповідності застосованим принципам і вимогам, необхідна з метою аналізу динаміки показників за ряд періодів.

Аналіз вищезазначених вимог міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [92] підтверджує зроблений раніше висновок, що в ході аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі аудитор повинен сформулювати професійне судження щодо цілого ряду аспектів відповідності складання фінансової звітності, які впливають на оцінку ефективності.

В аудиті ефективності операційної діяльності вибір аудиторських процедур залежить від мети перевірки та специфіки затвердженої стратегії підприємства торгівлі.

Критерії оцінки, що використовуються при проведенні аудиту ефективності операційної діяльності підприємств торгівлі, являють собою об'єктивні і досяжні стандарти якості, за допомогою яких здійснюється оцінка та аналіз відповідних аспектів операційної діяльності, економічності наявних систем і процедур, результативності та продуктивності витрачання отриманих коштів. В залежності від напрямку та специфіки операційної діяльності підприємства торгівлі розробляються власні критерії оцінки її ефективності, які повинні відповідати вимогам незалежності, зрозумілості і достатності.

Логічним завершенням аудиту ефективності операційної діяльності підприємства торгівлі є формування аудитором думки, що подається користувачам у формі звіту.

Можна відзначити, що форма і зміст таких звітів повинні розроблятися з урахуванням цілей перевірки і особливостей діяльності підприємства торгівлі, щодо якого проводиться аудит ефективності.

За бажанням власників або адміністрації підприємства торгівлі звіти за результатами аудиту ефективності операційної діяльності можуть бути оприлюднені, оскільки це відповідає завданням становлення демократичного суспільства. Соціальна підзвітність передбачає відкритість власника та операційної діяльності його підприємства торгівлі для суспільства. Зокрема, особи відповідальні за підприємство торгівлі, його програму або проект, повинні забезпечити результативне та ефективне управління ними.

Висновки. На нашу думку, можна виділити п'ять важливих напрямів потенційного впливу аудиту ефективності на діяльність підприємства, а саме вплив на: економічність, ефективність, результативність, підвищення якості товарів (послуг), удосконалення таких функцій управління як планування, контроль тощо.

Специфіка торговельних підприємств зумовлює особливості формування доходу, які необхідно враховувати в бухгалтерському обліку. Фінансово- економічні показники та сам процес отримання доходів від основної діяльності на таких підприємствах знаходяться під впливом низки зовнішніх (економічні, соціальні й політичні) і внутрішніх (кількість, якість, асортимент товарів та рівень цін, а також елементи облікової політики) чинників. Управління доходами від основної діяльності дає можливість виявити ступінь їх впливу на загальний дохід підприємства та досягти стійкого розвитку в нестабільному середовищі.

Доведено необхідність проведення комплексу заходів в межах аудиту ефективності, в рамках якого залучені зовнішні незалежні експерти зможуть надати оцінку та сформулювати рекомендації щодо оптимізації процесів операційної діяльності, що дозволить встановити причини отриманих результатів та розробити кроки, які має здійснити підприємство для виходу зі збиткової діяльності.

Список використаних джерел

1. Азарская М.А. Анализ качества аудита и аудиторских услуг / М.А. Азарская // Аудитор. – 2012. – № 7. – с. 24–31. – Бібліогр.: 6 назв.
2. Азарская М.А. Методология аудита и развитие методического обеспечения его качества: монография / М.А. Азарская. – Йошкар-Ола: ООО «Стринг», 2009. – 196
3. Білуха М.Т. Аудит у бізнесі: Монографія / М.Т. Білуха. – К., 1994. – 240 с.
4. Иванова Е.И. Аудит эффективности в рыночной экономике: учебное пособие / Е.И.Иванова, М.В. Мельник, В.И. Шлейников; под ред. С.И. Гайдаржи. – М.: КНОРУС, 2007. – 328 с.
5. Редько О.Ю. Аудит в Україні. Морфологія: монографія / О.Ю. Редько. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2008. – 493 с.
6. Рябухин С.Н. Методология аудита эффективности использования бюджетных средств государственной собственности в современных условиях : дис. на здобуття наук. ступ. д-ра экон. наук: 08.00.10. / С.Н. Рябухин. – М., 2007. – 390 с.
7. Юр'єв О.В. Методика аудиту ефективності операційної діяльності торговельних підприємств / О.В. Юр'єв // Современные направления теоретических и прикладных исследований: материалы Междунар. науч.-практ. интернет-конф. – Одесса. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy-113/accounting-and-auditing-113/17111-113-0081>.
8. Юр'єв О.В. Модель аудиту ефективності операційної діяльності торговельних підприємств / О.В. Юр'єв // Актуальные вопросы в научной работе и образовательной деятельности: сборник научных трудов по материалам международной научно-практической конференции. – 2013. – Часть 4. – С. 258-262.

References

1. Azarska M.A. Analysis of the quality of audit and audit services // Auditor. - 2012. - № 7. - p. 24-31.
2. Azarska M.A. audit methodology and development of methodical maintenance of its quality: monograph. - Yoshkar-Ola: ООО «String», 2009. - 196
3. Biluha M.T audit in busines: monograph. - K., 1994. - 240 p.
4. Ivanova E.I., Melnik M.V., Shleynikov V.I. Performance audit in market economy: the manual - M. : KNORUS, 2007. - 328 p.
5. Red'ko O.J. Audit in Ukraine. Morfologiya: monograph - K.: DP «Inform.-analit. Agency», 2008. - 493 p.
6. Riabukhin S.N audit methodology of efficiency of use of budgetary funds government property in modern conditions: dis. on sciences. stoop. dr. econ. sciences: 08.00.10. - M., 2007. - 390 p.
7. Yuryev O.V. Method of operating efficiency audit of trade companies // Modern trends in theoretical and applied research: Materials Intern. scientific-practical. Internet Conf. – Odessa : <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy-113/accounting-and-auditing-113/17111-113-0081>.

8. Yuryev O.V. Model efficiency audit of operations of trading companies // Actual questions in the scientific and the work education activities: the Scientific collections of material on Labor international scientific conference. - 2013 - Part 4 - P. 258-262.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Чабан Вікторія Віталіївна, кандидат економічних наук, викладач кафедри політичної економії
Тірбах Леся Віталіївна, викладач кафедри обліку і оподаткування
 ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».
 вул. Чайковського 7, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., 084001, Україна.
 e-mail: lesia.tirbah@mail.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Чабан Виктория Витальевна кандидат экономических наук, преподаватель кафедры политической
 экономии

Тирбах Леся Витальевна преподаватель кафедры учета и налогообложения
 ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория
 Сковороды».
 ул. Чайковського 7, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл., 084001, Украина.
 e-mail: lesia.tirbah@mail.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Chaban Viktoria Vitaliivna candidate of economic sciences, lecturer of Department of political economy,
Tirbakh Lesya Vitaliivna lecturer of Department of of accounting and taxation
 SHEE «Hryhoriy Skovoroda Pereiaslav-Khmelnytsky state pedagogical University».
 7, Chaykovskogo st., Pereiaslav-Khmelnytskyi, Kyiv region, 08401, Ukraine.
 e-mail: lesia.tirbah@mail.ru

УДК 338.4

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО НАБОРУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Юрченко Ю.О.

Предметом статті є теоретико-методологічні положення та практичні аспекти визначення стратегічного набору будівельних підприємств. Метою статті є визначення теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо визначення та розроблення стратегічного набору для будівельних підприємств. Теоретико-методологічну основу дослідження становили загальнонаукові (діалектичний, структурно-функціональний) і спеціальні методи пізнання досліджуваних економічних явищ і процесів.

У статті на основі проведеного аналізу узагальнені методологічні положення визначення та розроблення стратегічного набору для будівельних підприємств, включаючи характеристику його сутності та процедурних аспектів. Розкрита сутнісна характеристика стратегії та стратегічного набору для будівельних підприємств і обґрунтована необхідність їх розроблення із використанням комплексного системно-ситуаційного підходу. Представлене бачення сутнісної характеристики, функціонального призначення та опис структуроутворюючих елементів стратегічного набору для будівельних підприємств, включаючи обґрунтування необхідності його розроблення.

Підсумовуючи вищезазначене вважається доцільним розглядати стратегічний набір як ієрархічно організовану систему взаємопов'язаних стратегій різних рівнів та типів, які розробляються будівельним підприємством на визначений проміжок часу з урахуванням визначальних особливостей функціонування, потенціалу та перспективних напрямків розвитку будівельного підприємства, а також визначає його стратегічну орієнтацію та позиціонування у зовнішньому середовищі на основі досягнення його стратегічних цілей.

Ключові слова: стратегічне управління, стратегічний набір, стратегічні цілі, стратегія.

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОПРЕДЕЛЕНИЮ СТРАТЕГИЧЕСКОГО НАБОРА СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Юрченко Ю.А.

Предметом статьи является теоретико-методологические положения и практические аспекты определения стратегического набора строительных предприятий. Целью статьи является определение теоретико-методических положений и обоснование практических рекомендаций по определению и разработке стратегического набора для строительных предприятий. Теоретико-